

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ ΩΣ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΒΕΡΝΤΕΝ (565-843)

7. Σλάβοι και Βούλγαροι

α. Σκλαβηνίες:

► Σκλαβηνίες =

- ✓ Μόνιμες εγκαταστάσεις των Σλάβων στη Χερσόνησο του Αίμου.
- ✓ Στο γεωγραφικό χώρο της Ελλάδας: αυτόνομες νησίδες σλαβικού πληθυσμού.

► Στη διάρκεια του 9ου αιώνα:

• Οι σκλαβηνίες που βρίσκονταν στο γεωγραφικό χώρο της Ελλάδας Β.Δ. της Χερσονήσου του Αίμου εξελίχθηκαν στα πρώτα κρατίδια των **Σέρβων και Κροατών** → **εκχριστιανίζονται επί Βασιλείου Α'.**

• Οι σκλαβηνίες στα νότια της χερσονήσου του Αίμου ενσωματώνονται σταδιακά στη θεματική διοίκηση του Βυζαντίου. Αρχικά ημιαυτόνομες, πληρώνουν φόρο υποτέλειας στο βυζαντινό κράτος.

β. Η ίδρυση του κράτους των Βουλγάρων:

► Επί Κωνσταντίνου Δ' (668-685): Από τις ασιατικές στέπες οι Βούλγαροι προωθούνται στις εκβολές του Δούναβη → νίκη επί του Βυζαντινού στρατού → κατάκτηση των εδαφών μεταξύ Δούναβη, Αίμου και Εύξεινου Πόντου.

+

Η περιοχή αυτή ουσιαστικά έχει αποσπαστεί από τον έλεγχο της αυτοκρατορίας, εφόσον έχουν διεισδύσει σε αυτήν σλαβικές φυλές.

⇒

Ο Κωνσταντίνος Δ', αναγνωρίζει σιωπηρά τη νέα κατάσταση και υπόσχεται την καταβολή ετήσιων χορηγιών για το μέλλον.

► Επί Λέοντα Γ' (717-741): Ανανεώνονται οι συμφωνίες μεταξύ Βουλγάρων και Βυζαντινών. Οι Βούλγαροι βοήθησαν τους βυζαντινούς να αντιμετωπίσουν τους Άραβες έξω από τα τείχη της Κωνσταντινούπολης.

► Επί Κωνσταντίνου Ε' (741-775): Αλλεπάλληλες εκστρατείες προκειμένου να καταλύσει το Βουλγαρικό κράτος.

+

Εσωτερική πολιτική κρίση στο κράτος των Βουλγάρων: Σύγκρουση:

α. Παλαιάς βουλγαρικής αριστοκρατίας (αντιβυζαντινή πολιτική).

β. Λαϊκών βουλγαρικών τάξεων + σλαβικών πληθυσμών (φιλοβυζαντινή πολιτική).

⇒ Εξασθένιση Βουλγάρων

↓

Αποκατάσταση της βυζαντινής υπεροχής στη Χερσόνησο του Αίμου· το Βουλγαρικό κράτος όμως δεν καταλύεται.

γ. Η Βουλγαρία υπό τον Κρούμο:

► Αρχές 9ου αιώνα: Η Βουλγαρία προσαρτά αβαρικά εδάφη. Ο βούλγαρος χάνος **Κρούμος** κατέλαβε τη Σαρδική (σημερινή Σόφια) το 809.

→ **Νικηφόρος Α' (802-811):** εκστρατεύει κατά των Βουλγάρων → ήττα του βυζαντινού στρατού στις διαβάσεις του Αίμου. Ο αυτοκράτορας σκοτώνεται.

- ➔ Ο Κρούμος σύντομα επαναλαμβάνει τις επιχειρήσεις του.
- Κατακτά λιμάνια του Εύξεινου Πόντου.
- Φτάνει ως τα τείχη της Κωνσταντινούπολης.
- ➔ Θάνατος Κρούμου (814) → Ο διάδοχός του **Ομουρτάγ** συνάπτει 30ετή ειρήνη με το Βυζαντινό κράτος.

δ. Η οργάνωση του Βουλγαρικού Κράτους:

► Ως τον 9ο αιώνα:

Δύο φυλετικά στοιχεία:

1. **Πρωτοβούλγαροι:** Η πρωτοβουλγαρική αριστοκρατία και ο χάνος καθορίζουν την κρατική πολιτική.

2. **Σλαβικές φυλές** που είχαν εγκατασταθεί στην επικράτεια των Βουλγάρων (οργανωμένοι σε σκλαβηνίες): οι αρχηγοί των σκλαβηνιών διατηρούσαν στην περιοχή τους μια ορισμένη αυτονομία και συμμετείχαν ως ένα βαθμό στη διοίκηση.

► Στη διάρκεια του 9ου αιώνα:

- Ενισχύεται η κεντρική εξουσία και αποδυναμώνεται η δύναμη των σλαβικών φυλών.

- Όμως η αριθμητική υπεροχή των Σλάβων είχε ως αποτέλεσμα τον εθνολογικό εκσλαβισμό των Βουλγάρων.